

سیر تحولات فرمی در طراحی معماری بناهای فرهنگی در معماری معاصر ایران

(سه دهه ی پس از انقلاب اسلامی)*

دکترایرج اعتصام**، دکتر رضا فرمهینی فراهانی***، دکتر سید رحمان اقبالی****

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۱/۰۷/۱۰

تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۱/۱۰/۳۰

چکیده

تحولات در معماری معاصر ایران بر اساس روندی از پیش طراحی شده، رخ نداده است. انقلاب اسلامی نقطه ی عطف مهمی در این تحولات محسوب می شود که تحت تأثیر آن فرم معماری نیز دچار تحول شده است. از این رو در این بحث سعی شده است با بررسی شرایط هر دهه و تحلیل آثار متعلق به آن دوره، تحولات و گرایش های فرمی در طراحی معماری با کاربری فرهنگی مورد واکاوی قرار گیرد و با مقایسه نتایج، سیر تحولات شکلی معماری معاصر ایران طی سی سال پس از انقلاب ارائه گردد. با بررسی انجام شده می توان، سه گرایش عمده را در روند تحولات فرمی در طراحی معماری معاصر طی سه دهه ی پس از انقلاب اسلامی مشاهده نمود. آثار دهه ی اول با رویکرد پیروی از الگوهای شکلی سنتی، آثار دهه ی دوم با گرایش به معماری معناگرا و مفهومی و آثار دهه ی سوم با گرایش به جهانی شدن طراحی و ساخته شده اند.

واژه های کلیدی

معماری معاصر ایران، انقلاب اسلامی، طراحی فرم معماری، معماری سنتی، جهانی شدن

* این مقاله برگرفته از رساله دکتری رضا فرمهینی فراهانی با عنوان "نقش مبانی نظری در شکل گیری معماری معاصر ایران- مطالعه موردی ۱۳۵۷ تا ۱۳۸۷" به راهنمایی دکتر ایرج اعتصام و مشاوره دکتر سید رحمان اقبالی است که در تاریخ ۱۳۹۰/۱۲/۱ در دانشکده هنر و معماری واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی ارائه شده است.

** استاد، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران. E-mail: Iraketessam@earthlink.com

*** دانش آموخته دکتری معماری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران. (مسئول مکاتبات)

Email: rr_farahani@yahoo.com

**** استادیار دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه بین المللی امام خمینی(ره) قزوین.